

СХВАЛЕНО
Педагогічною радою КЗ
“Височанська ШМ”
Протокол
від 29.08.2024 № 01

ЗАТВЕРДЖЕНО
Директор
КЗ “Височанська ШМ ”

Лариса ПАКОШ
Наказ від 29.08.2024 № 50

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

**з образотворчого мистецтва (станкове та
декоративне)**

**КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ “ВИСОЧАНСЬКА ШКОЛА МИСТЕЦТВ
ВИСОЧАНСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ РАДИ
ХАРКІВСЬКОГО РАЙОНУ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ”**

Рівень мистецької освіти — початкова мистецька освіта

**Спрямування освітньої програми — початкове професійне
спрямування**

Клас образотворчого мистецтва

**селище Високий
2024 р.**

ЗМІСТ

ЗМІСТ	2
Підрівень — елементарний	2
1. Загальні положення	2
2. Компетентності (результати навчання) здобувачів та	8
3. Зміст освітньої програми в освітніх компонентах.	11
4. Інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.	13
Підрівень — середній (базовий)	15
1. Загальні положення	15
2. Компетентності (результати навчання) здобувачів та зміст (цілі) навчання	20
3. Зміст освітньої програми в освітніх компонентах.	24
4. Інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.	26

Підрівень — елементарний

1. Загальні положення

1.1. Освітня програма з образотворчого мистецтва (станкового та декоративного) елементарного підрівня КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ “ВИСОЧАНСЬКА ШКОЛА МИСТЕЦТВ ВИСОЧАНСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ РАДИ ХАРКІВСЬКОГО РАЙОНУ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ” Клас образотворчого мистецтва (станкового та декоративного) (далі — Освітня програма) розроблена на виконання статті 21 Закону України “Про освіту”, статті 16 Закону України “Про позашкільну освіту”, згідно Наказів Міністерства культури України від 20.12.2017 № 433 “Про концепцію сучасної мистецької школи”, від 16.07.2018 № 633 “Про затвердження методичних рекомендацій з розроблення освітніх програм для мистецьких шкіл”, від 09.08.2018 № 686 “Про затвердження Положення про мистецьку школу”.

1.2. Освітня програма розроблена на основі (з урахуванням) Типової освітньої програми елементарного підрівня початкової мистецької освіти з образотворчого мистецтва (станкове та декоративне), клас образотворчого (станкового та декоративного) мистецтва, затвердженої Наказом Міністерства культури України від 24.04.2019 № 352.

1.3. Освітня програма спрямована на виявлення та розвиток художніх здібностей учнів, їх талантів, оволодіння учнями духовними та культурними

цінностями, формування компетентностей, необхідних для творчої самореалізації, створення умов для естетичного виховання та духовно-морального розвитку здобувачів освіти.

1.4. Мета Освітньої програми — раннє виявлення та розвиток індивідуальних здібностей здобувачів освіти, створення умов для їх активної творчості, формування ціннісних орієнтацій у сфері мистецтва загалом та образотворчому (станковому та декоративному) зокрема, підготовка учнів до подальшого продовження навчання на базовому (середньому) підрівні.

Опанування програми дає можливість розкрити художній потенціал учнів, розвинути їх уяву, фантазію, образне мислення та реалізувати їх у своїх мистецьких творах, сформувати своє власне позитивне ставлення до мистецтва та його можливостей, креативний (творчий) підхід до розв'язання будь-яких питань як в художній діяльності, так і в повсякденному житті, в навчанні та роботі, незалежно від майбутньої або наявної професії, а також підготувати до застосування набутих у процесі навчання компетентностей та заохотити до продовження здобуття початкової мистецької освіти на базовому (середньому) підрівні початкової мистецької освіти. Ключовою особливістю навчання є поєднання в освітньому процесі двох рівнозначних складових образотворчого мистецтва – станкового та декоративного, які сприятимуть набуттю більш широких художніх компетентностей та точнішому орієнтуванню чуня-учениці на подальший творчий розвиток.

1.5. Завдання Освітньої програми:

формування:

- художнього пізнання світу, здатності осягнути, оцінити й емоційно пережити те, що сприймається (зоровий образ, чуттєвий образ тощо);
- здатності розуміти форму, переносити оцінки і художні судження на сприйняття явищ дійсності та інших видів мистецтва;
- початкових практичних навичок побудови композиції та формоутворення із застосуванням різноманітних художніх матеріалів та технік;
- мотивації до самостійного продуктивного навчання, творчого розвитку

здобувача шляхом залучення до кращих мистецьких зразків;

- позитивного ставлення до художнього твору, що поглиблює особистісний досвід;
- здатності гармонійної взаємодії у творчому колективі під час спільного (колективного) створення художнього образу в процесі втілення мистецького проекту;
- необхідних компетентностей (знань, умінь, навичок, розуміння, ставлення), що забезпечують можливість продовжувати навчання за фахом за освітньою програмою з образотворчого мистецтва (станкового та/або декоративного) базового (середнього) підрівня початкової мистецької освіти загально-мистецького або початкового професійного спрямування, або за спорідненими видами мистецтв (театральне мистецтво, театральне-декораційне мистецтво, дизайн (за видами), мультимедіа тощо);

розвиток

- чуттєво-емоційної сфери;
- універсальних художньо-творчих якостей (уваги, спостережливості, уяви, фантазії, оригінального образного та об'ємно-просторового мислення, художнього смаку);
- сенсорних здібностей (сприйняття кольору, форми, маси, ритму, фактури);
- набутих елементарних знань та навичок у самостійній художньо-творчій роботі (з натури, з пам'яті, за уявою, на підставі вражень від почутого і побаченого);

засвоєння учнями елементарних знань про:

- види образотворчого мистецтва станкове та декоративне як специфічні засоби пізнання і відображення навколишнього світу; історію їх розвитку; роль у культурному середовищі та житті суспільства загалом;
- основні поняття станкового та декоративного мистецтва;
- основи художньої мови різних видів образотворчого мистецтва, а також виражальні можливості художніх матеріалів і технік.

1.6. Загальна тривалість навчання (нормативний строк навчання) за

Освітньою програмою 4 (чотири) роки, які розпочали навчання у 6-7 років (перший клас початкової загальноосвітньої школи). Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося шести років, можуть розпочати здобуття початкової мистецької освіти цього ж навчального року за заявою батьків (інших законних представників).

Нормативний обсяг навчального навантаження, є мінімально необхідним для здобуття компетентностей початкової освіти з образотворчого мистецтва елементарного підрівня і не може бути скорочений або зменшений, окрім таких випадків:

- зарахування на навчання за типовою освітньою програмою учня/ учениці старшого/-ої від 6 (7) років (перший клас початкової загальноосвітньої школи), коли його початкові здібності, продемонстровані при вступі, дозволяють опанувати зміст освітньої програми в швидшому темпі.
- зарахування на навчання здобувача-дорослого.

Рішення про скорочення нормативного терміну здобуття початкової мистецької освіти та обсягу опанування освітньої програми на початковому етапі приймається узгоджено викладачем, батьками, іншими законними представниками учня/учениці (для учнів шкільного віку) або самим учнем/ученицею (для дорослих) та педагогічною радою мистецької школи.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з будь-якого віку за умов:

- наявності умов для інклюзивного навчання у приміщенні школі (технічна можливість, наявність відповідного спеціаліста/асистента викладача);
- наявності супроводжуючої особи;
- інших умов, зумовлених його фізичним та психологічним станом;
- для осіб з особливими освітніми потребами тривалість опанування типової освітньої програми визначається індивідуальним темпом набуття відповідних компетентностей та може бути збільшеною.
- враховуючи потреби учнів з особливими освітніми потребами, допускається організація навчання за іншими формами навчання – домашньою,

дистанційною або екстернатною.

1.7. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за Освітньою програмою(вимоги до вступу)

- **Рекомендований вік претендентів — 6-7 років (8-9 років)**
- Наявність художніх здібностей(перегляд альбому власних творчих робіт претендента, їх опис).
- Виконання творчої роботи на задану тему у класі.
- На прохання екзаменатора описує творчу роботу, визначаючи сюжет, основні кольори та інструменти, за допомогою яких вона виконана.

1.8. Загальний мінімальний обсяг навчального навантаження на одного учня/ученицю на весь строк навчання за Освітньою програмою – 770 годин з розрахунку 35 навчальних тижнів на рік для опанування програми в повному обсязі:

Роки навчання	Кількість годин на тиждень	Кількість годин протягом навчального року (в середньому 35 тижнів)
на 1 та 2-му роках навчання	5	350
на 3 та 4-му роках навчання	6	420
Загальний обсяг навчального навантаження на одного здобувача на весь строк навчання за освітньою програмою (4 роки)		770

1.9. Форми організації освітнього процесу:

- урок: груповий;
- у межах уроку або в позаурочний час: інтегровані, інтерактивні уроки, уроки-семінари, сюжетно-рольові ігри, екскурсії, віртуальні подорожі, квести, відвідування концертів, вистав тощо.
- форми організації освітнього процесу можуть бути уточнені та розширені у змісті окремих навчальних дисциплін (предметів) за умови виконання програмних вимог протягом навчального року. Вибір форм та методів

навчання викладач визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, для досягнення результатів, що зазначені у навчальних програмах з окремих навчальних дисциплін (предметів).

1.10. Форма здобуття початкової мистецької освіти — очна.

1.11. Наповнюваність груп.

- **Мінімально** допустима чисельність здобувачів освіти в групі для досягнення результатів навчання — **5 осіб.**

Максимально допустима чисельність здобувачів освіти в групі для досягнення результатів навчання — **15 осіб.**

У разі неможливості сформувати групу у зв'язку з недостатністю або перевищенням відносно зазначених нормативів контингенту учнів, допускається відхилення по наповнюваності груп у той чи інший бік не більше як на 20 %. У разі значного перевищення контингенту (понад 20%) поділ на групи загальної кількості учнів відповідного року навчання здійснюється відповідно до менших значень.

1.12. Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти здійснюються на основі систематичного відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувача не передбачає порівняння з досягненнями інших.

Оцінювання навчальних досягнень учня/учениці здійснюється не за одиничні завдання, а за прогрес в опануванні дисципліни в цілому.

Упродовж навчання на елементарному підрівні початкової мистецької освіти здобувачі опановують засоби самоконтролю та самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, своєчасному виявленню недоліків у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Навчальні досягнення здобувачів першого-другого року навчання підлягають вербальному оцінюванню (вербальна характеристика навчальних досягнень учня), третього-четвертого років навчання — за 12 бальною системою оцінювання.

Для оцінювання рівня навчальних досягнень учнів Освітньою програмою передбачені форми поточного та підсумкового контролю.

Поточний контроль здійснюється протягом навчального року: /четвертні, модульні, семестрові/ контрольні уроки, академічні концерти, виступи у концертах (перегляди, опитування).

Підсумковий контроль:

- **по завершенню кожного навчального року** — іспит — комплексний контрольний захід, що включає результати навчання за всіма компонентами Освітньої програми;
- **по завершенню четвертого року навчання** — іспити з дисциплін:
 1. “Образотворче мистецтво: станкове та декоративне”.
 2. “Ліплення”.
 3. “Бесіди про мистецтво”.

За результатами підсумкового контролю по завершенню четвертого року навчання у разі демонстрування учнем/ученицею результатів навчання, передбачених Освітньою програмою, йому/їй видається Свідоцтво про початкову мистецьку освіту /елементарного підрівня/. Учня/ученицю може бути рекомендовано до навчання на базовому (середньому) підрівні загального мистецького спрямування /професійного спрямування/.

1.13. Обов’язкові засоби, навчальне обладнання та інші ресурси, необхідні для забезпечення навчальних результатів здобувачів за освітньою програмою:

- аудиторії для теоретичних та практичних дисциплін
- інструменти та матеріали для роботи
- методичний та дидактичний матеріал
- аудіо-, відеотехніка, фонотека
- стенди для оформлення художніх виставок учнівських робіт,
- натюрмортний фонд, прилади /мольберти, стільці тощо/

2. Компетентності (результати навчання) здобувачів та зміст (цілі) навчання

2.1. Результати навчання сфокусовані на тому, що повинен демонструвати (знає, розуміє, здатен зробити) здобувач освіти після завершення навчання за Освітньою програмою.

2.2. Освітня програма формує 6 основних мистецьких компетентностей:

Вид компетентності	Зміст (цілі) навчання	Очікувані результати навчання
1. Загальна інтегрована компетентність	Самостійне опанувати нескладного навчального матеріалу. Об'єктивне самооцінювання. Самостійний пошук інформації. Здатність до подальшого навчання образотворчому мистецтву.	Самостійно виконує навчальні завдання, у тому числі самостійно розбирає та вчить програмні музичні твори. Об'єктивно оцінює результати своєї навчальної діяльності. Зрозумінням ставиться до зауважень стосовно свого навчання. Використовує для самоосвіти різні джерела інформації (наприклад, самостійно вибирає для вивчення твір). Готовий до продовження навчання за фахом за освітньою програмою з музичного мистецтва базового (середнього) підрівня початкової мистецької освіти загальношкільного або початкового професійного спрямування або за освітніми програмами споріднених мистецтв.
2. Мистецько-теоретична компетентність	Знання та розуміння поняття «мистецтво», видів та жанрів мистецтва. Здатність до розуміння проявів культурного розмаїття.	Демонструє знання та розуміння понять «мистецтво», основних естетичних категорій, видів мистецтва, жанрів українського народного мистецтва та мистецтва етносів України. Демонструє знання і розуміння проявів культурного розмаїття

	Здатність до спілкування на теми мистецтва державною мовою.	різних народів. Називає види та жанри різних видів мистецтва, називає різновиди творів мистецтва. Спілкується на теми мистецтва в межах навчальних програм державною мовою.
3. Теоретично-практична компетентність в образотворчому мистецтві	Теоретичні основи станкового та декоративного образотворчих мистецтв, фахові поняття.	Називає види та жанри образотворчого мистецтва. Демонструє знання та розуміння термінології з образотворчого мистецтва. Демонструє знання та розуміння понять «ліплення», «форма», «об'єм», «рельєф», «простір», називає засоби виразності художніх творів у межах, передбачених вимогами навчальних дисциплін.
4. Художньо-виконавська компетентність	Відтворення образів за завданням викладача з використанням уяви, фантазії у матеріалах і техніках.	Демонструє наявність власного задуму шляхом створення на його основі та за допомогою викладача композиційно цілісного образу засобами станкового/декоративного образотворчого мистецтва та ліплення. Виконує творчі завдання та створює творчі роботи із застосуванням різноманітних технік образотворчого мистецтва, матеріалів та інструментів в обсягах, передбачених програмами навчальних дисциплін. Застосовує засоби виразності в художніх образах. Застосовує традиційне оформлення та презентації власних творчих робіт.
5. Компетентність колективної взаємодії в мистецтві	Створення та оформлення спільного колективного художнього твору.	Створює у складі творчої групи колективний художній твір за допомогою викладача. Демонструє гарну взаємодію з іншими учасниками групи у колективному створенні художніх

		творів. Бере участь у оформленні колективного художнього твору.
6.Компетентність з публічного мистецького виступу	Здатність та психологічна готовність до публічного демонстрування своїх навчальних та мистецьких досягнень.	Проявляє сміливість та готовність демонструвати свій художній твір перед аудиторією державною мовою. Пояснює задум, втілений в його художньому творі та веде нескладний діалог з викладачем під час презентації художнього твору. Належним чином оформлює свою творчу роботу та правильно (за допомогою викладача) розміщує її на колективній виставці. Демонструє прагнення до творчої комунікації та виставкової діяльності, а також до участі у художніх фестивалях та конкурсах. Демонструє культуру публічного мистецького виступу (зовнішній вигляд, поведінка).

2.3. Конкретні очікувані результати навчання учнів, які відображають набуття ними компетентностей, визначених освітньою програмою, визначаються навчальними програмами дисциплін (предметів).

Зміст освітньої програми конкретизується в навчальному плані, що затверджується директором КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ “ВИСОЧАНСЬКА ШКОЛА МИСТЕЦТВ ВИСОЧАНСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ РАДИ ХАРКІВСЬКОГО РАЙОНУ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ”.

3. Зміст освітньої програми в освітніх компонентах.

3.1. Нормативний зміст Освітньої програми складається з інваріантної та варіативної частин. Інваріантний та варіативний складники є однаково обов'язковими для опанування Освітньої програми у повному обсязі та становлять єдиний комплекс освітніх компонентів.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальних планах школи (далі – навчальний план).

Навчальні плани зорієнтовані на роботу школи за 6-денним навчальними тижнем.

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру елементарного рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення предметів за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів.

На основі навчального плану КЗ “Височанська ШМ” складає на кожен навчальний рік робочий навчальний план з конкретизацією варіативної складової, враховуючи індивідуальні освітні потреби учнів. Повноцінність початкової мистецької освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових.

Навчальний час, передбачений на варіативну складову може бути використаний на предмети інваріантної складової, на проведення індивідуальних та групових занять. Варіативна складова навчального плану визначається КЗ “Височанська ШМ”, враховуючи Зміст варіативної частини, складається з навчальних дисциплін предметів, видів діяльності за вибором здобувача, враховуючи можливості школи.

Для елементарного підрівня початкової художньої освіти є обов’язковими такі освітні компоненти:

Назва освітнього компонента	Мінімальний обсяг навчального навантаження на одного/одну учні/ученицю, годин
<i>ІНВАРІАНТНИЙ СКЛАДНИК, усього:</i>	<i>630</i>
Образотворче мистецтво: станкове та декоративне	280
Ліплення	280
Бесіди про мистецтво (на 3 та 4-му роках навчання)	70
<i>ВАРІАТИВНИЙ СКЛАДНИК, усього:</i>	<i>140</i>

Заняття з опанування нових технік, поглиблене вивчення декоративного мистецтва, підготовка до виставок, екскурсії, походи на виставки тощо.	140
Загальний обсяг навчального навантаження на одного здобувача на весь строк навчання за освітньою програмою (4 роки), що фінансується з бюджету (середня кількість годин тижневого навантаження)	770
На 1 та 2-му роках навчання	350 (5)
На 3 та 4-му роках навчання	420 (6)

3.2. Кількість годин навчального навантаження є основою для розрахунку додаткових педагогічних та концертмейстерських годин:

- 100% годин - дисципліни варіативної частини: групові заняття з опанування нових технік, поглиблене вивчення декоративного мистецтва, підготовка до виставок, відвідування виставок, екскурсії тощо.
- не більше 100% годин - концертмейстерських, у разі обрання учнем/ученицею з варіативного складника навчальних дисциплін з інших видів мистецтв, пов'язаних з музичним супроводом – “Музичний інструмент” (окрім фортепіано, гітара, баян, акордеон), “Танець”, “Ритміка”, передбачених для проведення аудиторних занять (уроків), передбачених робочим навчальним планом (на кожного здобувача) відповідно до навчальної програми.

3.3. Зміст варіативної частини складається з навчальних дисциплін предметів, факультативів, видів діяльності за вибором здобувача:

Групові предмети: писанкарство, валяння, деку паж, хор, вокальний ансамбль, шумовий оркестр, ритміка, танець.

Індивідуальні предмети: музичний інструмент, сольний спів.

4. Інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Система внутрішнього забезпечення якості освіти складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;

- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- виконання норм законодавства щодо ведення освітнього процесу державною мовою;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей);
- моніторинг відвідування учнями навчальних занять, передбачених навчальним планом, та завершення повного курсу навчання.

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення навчально-методичної бази освітньої діяльності;
- оновлення матеріально-технічної бази школи;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх удосконалення;
- моніторинг соціально-психологічного та творчого мистецького середовища мистецької школи;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Підрівень — середній (базовий)

1. Загальні положення

- 1.1. Освітня програма з образотворчого мистецтва середнього (базового) підрівня КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ “ВИСОЧАНСЬКА ШКОЛА МИСТЕЦТВ ВИСОЧАНСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ РАДИ ХАРКІВСЬКОГО РАЙОНУ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ” Образотворче мистецтво (станкове мистецтво та скульптура)** (далі — Освітня програма) розроблена на виконання частини сьомої статті 21, частини третьої статті 33 Закону України “Про освіту”, статті 16 Закону України “Про позашкільну освіту”, Концепції сучасної мистецької школи, затвердженої наказом Міністерства культури України від 20 грудня 2017 № 1433, від 16.07.2018 № 633 “Про затвердження методичних рекомендацій з розроблення освітніх програм для мистецьких шкіл”, від 09.08.2018 № 686 “Про затвердження Положення про мистецьку школу”.
- 1.2. Освітня програма** розроблена на основі (з урахуванням) Типової освітньої програми середнього (базового) підрівня початкової мистецької освіти з образотворчого мистецтва (станкове мистецтво та скульптура), затвердженої Наказом Міністерства культури України від 23.07.2019 № 562.
- 1.3. Освітня програма** дає можливість:
- продовжити подальше здобуття мистецької освіти професійного спрямування з образотворчого мистецтва, дизайну чи візуальних мистецтв в системі фахової передвищої освіти або на поглибленому підрівні початкової художньої освіти.
 - застосовувати набуті в процесі навчання компетентності (знання, вміння, навички, розуміння, ставлення) у повсякденному житті для забезпечення естетичних потреб особистості, у тому числі через індивідуальну мистецько-творчу діяльність.
- 1.4. Мета Освітньої програми** — узагальнення та систематизація нормативного змісту навчання в логічній послідовності для досягнення

учнями, визначених нормативних результатів навчання шляхом застосування комплексу художньо-педагогічних методів, підходів та інструментів.

Типова освітня програма побудована із врахуванням таких принципів:

- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів;
- доступності та практичної спрямованості змісту навчання;
- наступності і перспективності навчання;
- логічної послідовності опанування змісту і достатності обсягу навчання та освітніх компонентів для набуття учнями, нормативних мистецьких компетентностей (результатів навчання);
- надання можливості для адаптації до індивідуальних особливостей, потреб та інтересів учнів.

1.5. Завдання Освітньої програми:

- формування початкових професійних художньо-виконавських компетентностей, опанування художніх технік, матеріалів, інструментів відповідно до навчальних програм;
- розвиток навичок художньо-образного мислення як способу застосування мови образотворчого мистецтва;
- формування здатності аналізувати форми у навколишньому середовищі, а також на основі сприйняття, явищ дійсності та інших видів 3 мистецтв;
- формування здатності до аналізу творів видатних представників світового та українського мистецтва, усвідомлення їх художнього змісту та естетичного значення, формування власного ставлення до них та висловлення особистих вражень;
- вироблення мотивації та заохочення до самостійного продуктивного навчання, творчого пошуку, позитивного ставлення до творчої діяльності та здобуття подальшої художньої освіти.

1.6. Загальна тривалість навчання (нормативний строк навчання) за Освітньою програмою становить 5 (п'ять) років для учнів, які розпочали навчання у 10-11 років (п'ятий клас середньої загальноосвітньої школи). Діти,

яким на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося 10-11 років, можуть розпочати здобуття початкової мистецької освіти цього ж навчального року за заявою батьків (інших законних представників).

Нормативний обсяг навчального навантаження, є мінімально необхідним для набуття компетентностей середнього (базового) підрівня початкової музичної освіти професійного спрямування і не може бути скорочений або зменшений, окрім таких випадків:

- зарахування на навчання за типовою освітньою програмою учня/ учениці старшого/-ої від 10-11 років (п'ятий клас середньої загальноосвітньої школи), коли його початкові здібності, продемонстровані при вступі, дозволяють опанувати зміст освітньої програми в швидшому темпі.
- зарахування на навчання здобувача-дорослого.

Програма може бути зменшена не більше як на 2 роки, якщо це обумовлено необхідністю подальшого вступу до закладу фахової передвищої освіти. Рішення про скорочення нормативного терміну здобуття початкової мистецької освіти, форми та обсягу опанування освітньої програми на початковому етапі приймається узгоджено викладачем, батьками, іншими законними представниками учня/учениці (для учнів шкільного віку) або самим учнем/ученицею (для дорослих) та педагогічною радою мистецької школи.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з будь-якого віку за умов:

- наявності умов для інклюзивного навчання у приміщенні школі (технічна можливість, наявність відповідного спеціаліста/асистента викладача);
- наявності супроводжуючої особи;
- інших умов, зумовлених його фізичним та психологічним станом;
- для осіб з особливими освітніми потребами тривалість опанування типової освітньої програми визначається індивідуальним темпом набуття відповідних компетентностей та може бути збільшеною.
- враховуючи потреби учнів з особливими освітніми потребами, допускається організація навчання за іншими формами навчання – домашньою,

дистанційною або екстернатною.

1.7. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за Освітньою програмою (вимоги до вступу)

- **Рекомендований вік претендентів — 10-11 років**
- демонстрація наявних компетентностей елементарного підрівня з музичного мистецтва відповідного фаху.

1.8. Форми організації освітнього процесу:

- урок – груповий або індивідуальний;
- форми організації освітнього процесу можуть бути уточнені та розширені у змісті окремих навчальних дисциплін та не повинні бути перешкодою до виконання вимог до навчальних результатів, визначених типовою освітньою програмою. Форми і методи навчання, види уроків та іншої навчальної діяльності викладач може обирати самостійно, враховуючи конкретні умови роботи і забезпечуючи водночас набуття учнями компетентностей, визначених навчальними програмами з окремих навчальних дисциплін.

1.9. Форма здобуття початкової мистецької освіти — очна.

Враховуючи можливості та потреби учнів, у тому числі з числа осіб з особливими освітніми потребами або внаслідок ведення бойових дій або дії інших обставин непереборної сили, допускається організація навчання за іншими формами навчання – домашньою, дистанційною або екстернатною.

1.10. Наповнюваність груп

для проведення групових занять з навчальних дисциплін становить 6-8 учнів. У разі неможливості сформувати групу у зв'язку з недостатністю або перевищенням кількості учнів відносно зазначених нормативів допускається відхилення по наповнюваності груп у той чи інший бік не більше як на 20%. У разі значного перевищення контингенту (понад 20%) поділ на групи загальної кількості учнів відповідного року навчання здійснюється відповідно до менших значень.

1.11. Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти здійснюються на основі систематичного відстеження їхнього індивідуального

розвитку у процесі навчання. Мета контролю полягає у пошуку ефективних шляхів досягнення навчальних результатів кожного/кожної учня/учениці.

Оцінювання навчальних досягнень учня/учениці здійснюється не за одиничні завдання, а за прогрес в опануванні дисципліни в цілому.

Упродовж навчання учні шкільного віку за сприяння викладачів удосконалюють навички самоконтролю, саморефлексії та самооцінювання, що виявляється в розумінні учнем/ученицею власної відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках, розумінні, ставленні та їх корекції.

Для визначення міри досягнення учнями результатів навчання середнього (базового) підрівня початкової мистецької освіти застосовується **бальне оцінювання**, яке передбачає виставлення балів (оцінок) у цифровому (числовому) виразі. Бальне оцінювання передбачає поділ досягнутих результатів на 4 рівні: 1. Початковий (1-3 бали); 2. Середній (4-6 бали); 3. Достатній (7-9 балів); 4. Високий (10-12 балів).

Для оцінювання рівня навчальних досягнень учнів Освітньою програмою передбачені форми поточного та підсумкового контролю.

Поточний контроль здійснюється кожним викладачем упродовж навчального року за підсумками опанування модулів кожної навчальної дисципліни з метою оперативного моніторингу результативності навчання учня/учениці та коригування педагогічних прийомів і методів, що застосовує до нього/неї викладач. Періодичність та строки поточного контролю визначаються робочою навчальною програмою з навчальної дисципліни.

Підсумковий контроль:

- **по завершенню кожного навчального року** — перевідний комплексний контрольний захід, що включає результати навчання за всіма компонентами Освітньої програми;
- **по завершенню п'ятого (фінального) року навчання** — з дисциплін:
 1. «Композиція», «Рисунок», «Живопис», «Скульптура» – у формі комплексного перегляду творчих робіт.

2. «Початковий курс історії образотворчого мистецтва і архітектури» – у формі співбесіди з виконанням творчого завдання відповідно до навчальної програми дисципліни.

За результатами підсумкового контролю по завершенню п'ятого року навчання у разі демонстрування учнем/ученицею результатів навчання, передбачених Освітньою програмою, йому/їй видається свідоцтво про початкову мистецьку освіту середнього (базового) підрівня початкового професійного спрямування (свідоцтво про закінчення мистецької школи). Учня/ученицю може бути рекомендовано до навчання на наступному підрівні загального мистецького спрямування /професійного спрямування/.

1.12. Обов'язкові засоби, навчальне обладнання та інші ресурси, необхідні для забезпечення навчальних результатів здобувачів за освітньою програмою, відповідно до профілю та напрямку роботи за нормативами згідно з Нормативами матеріально-технічного забезпечення мистецьких шкіл, затверджених наказом Міністерства культури України від 19.06.2014 № 475 (зі змінами).

2. Компетентності (результати навчання) здобувачів та зміст (цілі) навчання

2.1. Результати навчання сфокусовані на тому, що повинен демонструвати (знає, розуміє, здатен зробити) учень/учениця після завершення навчання за Освітньою програмою.

2.2. Освітня програма формує 6 основних мистецьких компетентностей:

Вид компетентності	Зміст (цілі) навчання	Очікувані результати навчання
1. Загальна інтегрована компетентність	Удосконалення навичок самостійної творчої роботи, мотивація до подальшого навчання мистецтву. Використання набутих компетентностей у	Самостійно виконує навчальні завдання. Об'єктивно оцінює результати своєї навчальної діяльності. З розумінням ставиться до зауважень стосовно свого навчання.

	власній мистецькотворчій діяльності.	Готовий до здобуття фахової передвищої мистецької освіти або продовження навчання за освітньою програмою на поглибленому підрівні початкової мистецької освіти за фахом або спорідненими видами мистецтв.
2.Мистецько-виконавська компетентність	Розвиток та вдосконалення технічних можливостей виконавського апарату (згідно з навчальною програмою). Формування розвинутого музичного мислення в процесі виконавського інтонування музичного твору відповідно до задуму автора. Виконання творів різних жанрів відповідного рівня складності з усвідомленим узгодженням їх технічної та художньої складових.	Під час гри на інструменті демонструє добре організований та відповідно розвинений виконавський апарат. Демонструє культуру звуковидобування, звукоутворення та усвідомленого інтонування на основі постійного слухового контролю. Демонструє належний рівень виконавської техніки. Втілює художній образ музичного твору з усвідомленим та узгодженим застосуванням визначених засобів музичної виразності. Під час гри демонструє розуміння стилістичних особливостей твору через відповідне емоційне включення та виконавську техніку. Виконує твори різного характеру, жанру, форми з усвідомленим узгодженням їх технічної та художньої складових (в межах, передбачених навчальною програмою дисципліни «Музичний інструмент»).
3. Теоретично-пра	Усвідомлене сприйняття творів професійного музичного мистецтва різних епох та	Знає видатних представників українського та світового музичного мистецтва різних епох (їх творчі портрети,

клична компетентність	музичного фольклору. Удосконалення термінологічного словника учня в музичному мистецтві. Аналіз засобів музичної виразності та структурних елементів музичної мови з метою всебічного розвитку музичного слуху та подальшого усвідомленого виконання музичних творів. Удосконалення використання засобів музичної мови.	стислий огляд творчості, окремі значні твори), виявляє розуміння зв'язку їх творчості з історичною епохою та загальними рисами мистецького стилю (бароко, класицизм, романтизм, модернізм, сучасність). Розуміє художню виразність музичних творів завдяки теоретичному та практичному засвоєнню базових елементів музичної мови: вміє термінологічно визначати, будувати, інтонувати, грати на інструменті, визначати на слух та аналізувати лади, інтервали, акорди, ритмічні фігури, структурні елементи музичної мови; вміє розрізняти й визначати музичний розмір, темп і динаміку; володіє технікою диригування у простих і складних розмірах (в межах, передбачених навчальною програмою дисципліни «Сольфеджіо»). Має поняття про тональну систему музики (кварто-квінтове коло), транспонування. Володіє навичкою співу нот з листа. Вміє записувати одноголосну мелодію (знайому та незнайому) відповідного рівня складності. Виявляє розуміння особливостей різних музичних жанрів та форм, вміє навести приклади з творів українських та зарубіжних композиторів. Володіє основами елементарного аналізу музичного твору (визначає
------------------------------	--	---

		характер, художні образи твору, фіксує їх видозміни протягом твору; визначає лад, тональність, вивчені інтервали, акорди, фактуру; музичні форми). Демонструє творчі навички: створення мелодії з використанням певних особливостей (ладу, тональності, ритмічного малюнку, інтервалів, акордів, жанрових ознак тощо), другого голосу чи підголоску, гармонічного супроводу; підбирає мелодії по слуху, пише двоголосний диктант
4. Компетентність колективної взаємодії в мистецтві	Виконання програмних творів в ансамблі, оркестрі, хорі. Усвідомлення ролі та відповідальності кожного учасника колективу в досягненні спільного результату.	Виконує програмні твори у колективі (ансамблі, оркестрі, хорі) з учнями свого або інших фахів; усвідомлює загальний художній образ, характер музичного твору та роль окремої виконуваної партії у спільному результаті колективного музикування. Узгоджує та координує власні виконавські дії з іншими учасниками ансамблю. Демонструє розуміння своєї ролі у виконавському колективі та особистої відповідальності за спільний результат виконання.
5. Компетентність з публічного музичного виступу	Культура публічного мистецького виступу; зосередженість, позитивний настрій, упевненість відповідно до концертної комунікативної ситуації. Готовність виступати перед аудиторією,	Дотримується сценічної культури у поведінці та зовнішньому вигляді. Демонструє виконавську майстерність на сцені, захоплення процесом виконання. Впевнено виступає перед аудиторією, володіє артистичною свободою та

	бажання демонструвати власні виконавські досягнення.	вмінням демонструвати виконавські емоції відповідно до художнього образу та авторського задуму музичного твору. Володіє сценічною витримкою, у випадку помилки не втрачає контроль над ситуацією та продовжує виступ.
--	--	---

2.3. Конкретні очікувані результати навчання учнів, які відображають набуття ними компетентностей, визначених освітньою програмою, визначаються навчальними програмами дисциплін.

Зміст освітньої програми конкретизується в навчальному плані, що затверджується директором КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ “ВИСОЧАНСЬКА ШКОЛА МИСТЕЦТВ ВИСОЧАНСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ РАДИ ХАРКІВСЬКОГО РАЙОНУ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ”.

3. Зміст освітньої програми в освітніх компонентах.

Нормативний зміст Освітньої програми складається з інваріантної та варіативної частин. Інваріантний та варіативний складники є однаково обов'язковими для опанування Освітньої програми у повному обсязі та становлять єдиний комплекс освітніх компонентів.

Розподіл годин варіативного складника здійснюється щороку педагогічною радою мистецької школи і відображається в робочому навчальному плані, який щорічно затверджується директором мистецької школи.

Навчальні плани зорієнтовані на роботу школи за 6-денним навчальним тижнем.

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру елементарного рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення предметів за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів.

Інваріантний складник змісту початкової мистецької освіти середнього (базового) підрівня – це мінімальний нормативний складник, який не може бути

скороченим і повинен охоплювати весь спектр освітніх компонентів, визначених типовою освітньою програмою.

Варіативний складник спрямований на забезпечення індивідуального підходу, в т. ч. індивідуального темпу здобуття освіти, поглиблення фахових компетентностей, забезпечення права вибору освітніх компонентів відповідно до інтересів та потреб учня/учениці та використовується для:

- запровадження факультативів, навчальних дисциплін за вибором, що розширюють компетентності за обраним учнем/ученицею фахом;
- підсилення навчальних дисциплін інваріантного складника;
- підготовки до конкурсів, виставок, інших публічних демонстрацій тощо.

Зокрема, рекомендованими факультативами, навчальними дисциплінами за вибором є: декоративні техніки (за видами), дизайн (за видами), театральнорекордаційне мистецтво, виготовлення ляльок тощо. Планування щотижнево або сукупно раз на місяць чи на півроку на підготовку до конкурсів, виставок, інших публічних демонстрацій тощо. При розподілі обсягу навчального навантаження на цілі, зазначені в цьому пункті, необхідно враховувати, що загальний відведений обсяг може бути теж поділений на частини за видами діяльності.

Для середнього (базового) підрівня початкової музичної освіти (в інструментальних класах) є обов'язковими такі освітні компоненти (з розрахунку 35 навчальних тижнів на навчальний рік):

Назва освітнього компонента	Мінімальний обсяг навчального навантаження на одного/одну учня/ученицю на весь строк навчання, годин
ІНВАРІАНТНИЙ СКЛАДНИК, усього:	1505
Композиція (на 1-3-му роках навчання на 4-5-му роках навчання)	420 (210 210)
Рисунок (на 1-3-му роках навчання на 4-5-му роках навчання)	420 (210 210)

Живопис (на 1-3-му роках навчання на 4-5-му роках навчання)	420 (210 210)
Скульптура (на 1-3-му роках навчання на 4-5-му роках навчання)	245 (105 140)
Пленерна практика	262,5
Початковий курс історії образотворчого мистецтва і архітектури	175
<i>ВАРІАТИВНИЙ СКЛАДНИК, усього</i>	175
Загальний обсяг навчального навантаження на одного/одну учня/ученицю на весь строк навчання за освітньою програмою (4 роки), що фінансується з бюджету, усього	2117,5
на 1-3-му роках навчання	1102,5 (10,5)
на 3-5-му роках навчання	1015 (14,5)

4. Інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- удосконалення освітньої діяльності, що сприяє зростанню позитивного іміджу школи;
- оновлення методичної бази освітньої діяльності шляхом здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм, у тому числі наскрізних, навчальних програм дисциплін, критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів, засобів оцінювання та методів демонстрування результатів навчання, навчально-методичних матеріалів, бібліотечних фондів мистецької школи;
- контроль за виконанням навчальних планів власної освітньої програми мистецької школи, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- щорічне оцінювання освітнього процесу за кожною навчальною дисципліною учнями, їхніми батьками або іншими законними представниками за результатами добровільного опитування;
- збереження, а при можливості, збільшення контингенту учнів;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня

педагогічних працівників; - забезпечення наявності необхідних ресурсів та інформаційних систем для ефективного управління та організації освітнього процесу за освітньою програмою;

- забезпечення публічного висвітлення інформації про освітню діяльність мистецької школи;

- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища мистецької школи (контроль та поточне коригування взаємодії викладача й учня в організації і забезпеченні освітнього процесу);

- створення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у навчально-методичних, наукових працях працівників мистецьких шкіл та учнів;

- інших процедур і заходів.

Система внутрішнього забезпечення якості освіти складається з наступних компонентів:

Кадрове забезпечення освітньої діяльності. В основу формування системи підбору педагогічних кадрів покладено наступні критерії: професіоналізм, відповідна фахова освіта, наявність педагогічних та творчих здібностей, внутрішня потреба до вдосконалення своєї фахової компетентності, високі моральні якості та професійна етика. Посаду викладача, концертмейстера може обіймати особа, яка має фахову передвищу (середню спеціальну) музичну освіту або вищу музичну освіту, належний рівень професійної підготовки, відповідну педагогічну кваліфікацію, яка здатна забезпечити результативність та якість своєї роботи, фізичний та психічний стан здоров'я якої дозволяє виконувати професійні обов'язки в закладі.

Навчально-методичне забезпечення. Наявність комплексу методичних матеріалів, необхідних для провадження освітнього процесу: освітньої (освітніх) програми (програм), навчального плану, робочих навчальних планів, навчальних програм, робочих навчальних програм викладачів, репертуарних списків тощо, які відповідають змісту освітньої програми, підручників, навчальних, навчально-методичних посібників, авторських методичних

розробок, методичних рекомендацій, індивідуальних завдань, збірників ситуаційних завдань (кейсів), комп'ютерних презентацій, ілюстративних матеріалів, фоно- та відеохрестоматій, довідкової та іншої навчальної літератури відповідно до змісту навчальних програм, комплексів для проведення контрольних заходів (для теоретичних дисциплін) та методик і критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів.

Матеріально-технічне забезпечення. Наявність відповідних приміщень (навчального корпусу) для провадження освітнього процесу з необхідним набором основних технічних засобів, музичних інструментів, обладнаних класів (аудиторій) для колективного музикування, приміщень для педагогічних працівників, службових та допоміжних приміщень, які забезпечені навчальними та офісними меблями, комп'ютерною технікою, музичними інструментами, обладнанням та програмним забезпеченням, використання яких 14 передбачають навчальні дисципліни, а також підсобні (санітарно-побутові) приміщення та засоби.

Якість проведення навчальних занять. Здійснення моніторингу навчально-методичного рівня проведення викладачем навчальних занять, аналіз ефективності використання існуючих та впровадження в освітній процес різноманітних сучасних художньо-педагогічних методів, підходів та інструментів.

Виконання норм законодавства щодо ведення освітнього процесу державною мовою. Упровадження в межах своїх повноважень виконання актів законодавства щодо всебічного розвитку та функціонування української мови як державної під час освітнього процесу, забезпечення ведення документації, оформлення наочності, організації та проведення творчих заходів, урочистостей, оформлення класів написами державною мовою у мистецьких школах.

Моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей) – безперервне відстеження результатів навчання учнів, їх прогнозування та коригування на їх основі педагогічних методів і прийомів для засвоєння учнями

компетентностей, необхідних для досягнення навчальної мети. Моніторингові дослідження навчальних досягнень учнів на шкільному рівні проводяться шляхом поточного та підсумкового контролю якості засвоєння знань, рекомендаціями щодо їх проведення та передбачають збирання первинних даних, аналіз і оцінку досягнень учнями результатів навчання (компетентностей), формування і ведення бази даних, завдань, тестів, виступів, іншого інструментарію для оцінки якості освітньої діяльності мистецьких шкіл та (або) якості початкової мистецької освіти та визначення якості та ефективності роботи педагогічних працівників. Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації цілей початкової мистецької освіти середнього (базового) підрівня, вчасно приймати необхідні педагогічні рішення стосовно опанування нормативного змісту та підвищення якості надання освітніх послуг мистецькою школою.

Моніторинг відвідування учнями навчальних занять, передбачених навчальним планом та завершення повного курсу навчання – система заходів контролю за відвідуванням учнями навчальних занять, виконанням навчальних планів та освітньої програми початкової мистецької освіти середнього (базового) підрівня із застосуванням різноманітних методів і форм підвищення мотивації учнів до навчання, що проводиться з метою забезпечення конституційного права громадян на здобуття та завершення повного курсу навчання в мистецькій школі.

Школа оприлюднює свою освітню програму та навчальний план на власному веб-сайті (у разі його відсутності – на веб-сайті їх засновників або органів управління).